

مناسب سازی فضای کودکان با رویکرد روانشناسی محیط: مطالعه تطبیقی نظام تربیتی وضع موجود و نظام تربیتی سنتی

سوده کریمی^۱، نسیم اشرفی^{۲*}

۱- گروه معماری، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲- گروه معماری، واحد پردیس، دانشگاه آزاد اسلامی، پردیس، ایران

خلاصه

با توجه به اهمیت فضاهای کودکان در شهرهای امروز و نقش کودکان در ساختار جامعه، ضرورت توجه به این فضاها جهت رفع نیازهای کودکان نمایان می‌گردد. امروزه زندگی آپارتمان نشینی و دوری کودکان از محیط‌های طبیعی، لزوم راه‌حلهایی معمارانه برای اختصاص فضای مناسب به این قشر سنی را نمایان می‌کند. به نظر می‌رسد که روند رشد کودکان در صد سال گذشته کامل‌تر بوده و این افراد، مسئولیت پذیرتر و توانمندتر از نسل‌های بعد بوده‌اند. لذا احتمال می‌رود که زندگی به شیوه سنتی در این امر موثر بوده است. در این نوشتار برآنیم تا با استفاده از روش مطالعه تطبیقی میان نظام تربیتی وضع موجود و نظام تربیتی سنتی به راهکارهایی جهت اصلاح نظام تربیتی وضع موجود دست یابیم. نتایج نشان می‌دهد که کالبد معماری سنتی و سلسله مراتب شکل‌گیری خانه تا شهر در روند رشد کودکان نقش بسزایی داشته و در انتها راهکارهای طراحانه برگرفته از معماری سنتی بیان می‌گردد.

واژه های کلیدی: کودک، معماری، فضای کودکان، روانشناسی محیط، نظام تربیتی.

۱. مقدمه

کودکان عامل پیوند دهنده نسل‌های گذشته و آینده در هر جامعه محسوب می‌شوند. انتقال سنتها، فرهنگها، اعتقادات و باورها پیشینه‌های هویت‌بخش، در صورت لزوم اصلاح محیط اجتماعی نیز در هر جامعه از طریق کودکان میسر است. «دوران کودکی بهترین زمینه را برای تعالی شخصیتی تربیتی میل بیشتر به زندگی جمعی و تشریک مساعی انسان مهیا می‌سازد. توجه به ایجاد محیطی مناسب برای رشد کودکان و آشنایی با نیازها و سرنوشت فطری او در دوران کودکی به آن نیازمند است. زمینه رشد درست شخصیتی و تربیتی او رابه عنوان نسل سالم فردا فراهم می‌آورد. همین عوامل در تامین سلامت اجتماعی نسل بعد و کاهش چندانگی‌هایی که در عرصه مسائل اجتماعی و التهابات زندگی شهری رخ می‌نماید نقش بسیار موثری می‌یابد» [1]. «پرواضح است که در سده اخیر افزایش شهرنشینی شتابان و ناهمگون و مساکن یک شبه بر پا شده با محدودیت فضایی موجب بروز مشکلات عدیده ای برای شهروندان گردیده‌است، که از میان

*Corresponding author: عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پردیس
Email: ashrafi@pardisiau.ac.ir